

20 mei 2013

Blauwe plekken

‘Ik heb blauwe plekken’, zegt mijn moeder. ‘Op mijn bovenarmen en op mijn benen. Ik kan me niet herinneren dat ik me gestoten heb.’ Ze belooft op te letten. Ook een opgelopen verkoudheid gaat niet over.

Mijn moeder is nooit ziek. Twee momenten kan ik me herinneren. De huisarts kwam ervoor bij ons thuis: een oorontsteking die bestreden werd met oordruppels en penicilline. Van die penicilline kreeg zij grote rode vlekken op haar buik. Vijf jaar later kreeg zij gordelroos. Hiervoor spoot de huisarts vitamine B injecties in haar linker dijbeen. Zij lag een week of twee op bed, mocht niet gaan werken. Ze is dan begin veertig en al helemaal grijs.

‘Nu heb ik een blauwe plek op mijn borst’, zegt ze als ik haar een paar dagen later weer zie. ‘Als je je borst stoot herinner je je dat.’ Dat ben ik met haar eens.

Een gevoel van onbehagen overvalt me. Ook mijn vader kijkt ernstig. Mijn moeder is bang. Ze maakt een afspraak met de huisarts. Mijn vader gaat mee. In de namiddag belt hij me op. Mijn moeder is dan al opgenomen. De huisarts heeft tijdens zijn spreekuur de internist gebeld, en mijn moeder mag (moet) meteen komen, de specialist laat haar direct opnemen. De eerste gedachte is leukemie. Later zal blijken dat dit niet zo is. In mijn familie aan moeders kant komt ‘bloedziekte’ voor. Mijn overgrootmoeder moet er ook aan geleden hebben. Mijn nicht is er aan gestorven toen ze vijfentwintig was.

Negen maanden zullen voor ons liggen. Maanden waarin zij afwisselend thuis en in het ziekenhuis ligt. Ze zal niet meer terug gaan naar de winkel waar zij al twintig jaar zo graag werkte. Ik ben vier maanden in verwachting en heb een dochtertje van anderhalf.

Er worden beenmergpuncties gedaan, in haar borstbeen, in haar heup. Uit onderzoek blijkt dat het beenmerg weinig tot geen witte bloedlichaampjes meer aanmaakt. De oorzaak wordt niet gevonden. Het maakt haar kwetsbaar voor infecties.

Tot aan de geboorte van mijn zoontje ga ik haar elke middag samen met mijn vrolijke anderhalfjarige opzoeken. Eerst nemen we de bus, dan wandelen we (de kleine in haar wagentje) naar de plek waar mijn moeder is opgenomen. De tochtjes en de bezoeken zijn gezellig. Onwetend van wat er allemaal gebeurt klautert het kind op de banken van de bus en later op het bed van mijn moeder. Ze dribbelt door de patiëntenkamer en de lange gangen van het ziekenhuis. Mijn moeder vind het leuk haar te zien dartelen, met haar te babbelen. Door het vele in bed liggen ziet mijn moeder er aanvankelijk goed uit. Ze is hoopvol gestemd.

De diagnose ‘beenmerginsufficiëntie door onbekende oorzaak’ wordt gesteld. Een eerste therapie wordt uitgeprobeerd: prednison. Ook mag ze in de weekenden naar huis. Het zijn beslissingen uit onmacht. Eigenlijk is er niets aan haar ziekte te doen. Door de prednison valt haar haar uit en zwelt zij enorm. Een ramp.

De weken, de maanden verstrijken. Als ik beval van mijn tweede baby ligt mijn moeder in het ziekenhuis. Mijn vader mag haar voor een paar uur ophalen zodat ze mij kan bezoeken. We zijn blij en verdrietig tegelijk.

De prednison wordt gestaakt, ‘hij slaat niet aan’, zoals de internist het uitdrukt. Het haar komt terug,

het gezwollen lichaam krijgt zijn oude vorm.

Een nieuw plan wordt voorgesteld: mijn moeder zal wekelijks een bloedtransfusie krijgen. De specialist hoopt er op dat het nieuwe bloed haar telkens een week op de been zal houden. Al snel blijkt dat ook deze behandeling niet werkt. De bloedwaarden zakken na het infuus bijna onmiddellijk. Mijn moeder blijft in het ziekenhuis.

Omdat zij erg verkouden wordt wil de arts dat er longfoto's gemaakt worden(!). Niemand van ons is ervan op de hoogte. Een verpleegster brengt haar naar de röntgenafdeling. Na het maken van de foto's ligt zij (veel) te lang op de gang te wachten tot zij wordt opgehaald. Door haar geringe weerstand krijgt zij onmiddellijk longontsteking en zeer hoge koorts. Een paar nachten later volgt een vreselijke maagbloeding. Het gaat duidelijk slecht, zeer slecht. We voelen dat de dood nadert. Ook mijn moeder. Op een dag vraagt zij om een 'spuitje'. Ze is klaar met het leven. Het katholieke Canisiusziekenhuis mag, kan en wil dat niet geven. De hoofdverpleegster is zelfs boos. 'Uw moeder is niet tevreden', zegt ze. 'Zij legt zich niet neer bij haar dood'. We staan met de familie in een kring op de gang.

'Dat kan ik me voorstellen', bijt ik haar razend toe. Een redeloze woede overvalt me. De verpleegster loopt kwaad weg.

Als ik haar later weer tref, zegt ze: 'Wij kunnen uw moeder morfine geven. Dat is toegestaan en zij heeft dan geen pijn. Een nadeel is dat zij wegzakt.'

Mijn tante uit Engeland komt opnieuw over. Beurtelings zitten wij aan haar bed. Op een zaterdagmiddag leeft zij op, ze vraagt om Mariabiscuitjes. Ik vlieg het ziekenhuis uit om ze ergens te kopen. Ik heb de idiote hoop dat dit haar zal redden. Ze sabbelt aan een koekje en zakt weg. Haar hoofd valt opzij. Het bloed trekt uit haar gezicht weg. Ze wordt snel naar de operatiekamer gereden. Haar ooglenzen zijn nog erg goed en ze wilde ze graag afstaan. Deze ingreep moet binnen een kwartier na overlijden plaats vinden.

Ze is 56 jaar.